

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

21 martie 2013*

„Schemă de ajutor regional — Investiții în prelucrarea și în comercializarea produselor agricole — Decizie a Comisiei — Incompatibilitate cu piața internă — Eliminarea ajutoarelor incompatibile — Moment la care este acordat un ajutor — Principiul protecției încrederii legitime”

În cauza C-129/12,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Finanzgericht al landului Sachsen-Anhalt (Saxonia Superioară, Germania), prin decizia din 27 februarie 2012, primită de Curte la 8 martie 2012, în procedura

Magdeburger Mühlenwerke GmbH

împotriva

Finanzamt Magdeburg,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din doamna R. Silva de Lapuerta, președinte de cameră, și domnii G. Arestis, J.-C. Bonichot, A. Arabadžiev (raportor) și J. L. da Cruz Vilaça, judecători,

avocat general: domnul M. Wathelet,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru guvernul german, de T. Henze și de N. Graf Vitzthum, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de V. Kreuzschitz și de T. Maxian Rusche, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: germana.

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 2 din Decizia 1999/183/CE a Comisiei din 20 mai 1998 privind ajutoarele de stat în sectoarele prelucrării și comercializării produselor agricole care ar putea fi acordate în Germania pe baza schemelor de ajutor regional existente (JO 1999, L 60, p. 61).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Magdeburger Mühlenwerke GmbH (denumită în continuare „Magdeburger Mühlenwerke”), pe de o parte, și Finanzamt Magdeburg (denumit în continuare „Finanzamt”), pe de altă parte, cu privire la refuzul acestuia din urmă de a lua în considerare, la calculul unui ajutor pentru investiții, anumite investiții în întreprinderile de morărit.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Punctul 2.1. prima liniuță din anexa la Decizia 94/173/CEE a Comisiei din 22 martie 1994 privind stabilirea criteriilor care trebuie adoptate pentru investițiile legate de ameliorarea condițiilor de prelucrare și de comercializare a produselor agricole și silvicole și de abrogare a Deciziei 90/342/CEE (JO L 79, p. 29) prevede:

„2.1. În sectoarele cerealiere și al orezului (cu excepția semințelor), sunt excluse următoarele investiții:

— investiții în [...] întreprinderile de morărit [...]”
- 4 În 1995, Comisia Comunităților Europene a adoptat un cadru privind ajutoarele de stat pentru investiții în prelucrarea și în comercializarea produselor agricole (JO 1996, C 29, p. 4, denumit în continuare „cadru agricol”). Prin scrisoarea nr. SG (95) D/13086 din 20 octombrie 1995, a comunicat acest cadru statelor membre.
- 5 La punctul 3 litera (b) din cadrul agricol amintit, Comisia a precizat, printre altele, că un „ajutor de stat acordat în raport cu investiții [...] excluse necondiționat la punctul 2 din [anexa la Decizia 94/173] nu poate fi considerat compatibil cu piața comună”. Rezultă din textul literei (b) a aceluiași punct că sunt vizate în special ajutoarele acordate în contextul unei scheme de ajutor regional.
- 6 Partea dispozitivă a Deciziei 1999/183 prevede printre altele:

„Articolul 1

Schemele de ajutor regional germane sunt incompatibile cu piața comună [...] în măsura în care nu respectă cadrul și măsurile utile privind ajutoarele de stat legate de investiții în prelucrarea și în comercializarea produselor agricole, comunicate [Republicii Federale Germania] prin scrisoarea [SG (95) D/13086] din 20 octombrie 1995.

Articolul 2

În termen de două luni de la data notificarea prezentei decizii, [Republica Federală Germania] modifică sau, dacă este necesar, abrogă ajutoarele și schemele de ajutor existente pentru a asigura compatibilitatea lor cu piața comună. [Republica Federală Germania] veghează în special ca, în conformitate cu punctul 3[, litera] b) din cadrul menționat la articolul 1:

- 1) niciun ajutor de stat legat de investiții în prelucrarea și comercializarea produselor agricole să nu fie acordat pentru investiții [...] excluse necondiționat de punctul 2 din [anexa la Decizia 94/173]

[...]

Articolul 3

[Republica Federală Germania] va informa Comisia, în termen de două luni de la notificarea prezentei decizii, cu privire la măsurile luate pentru a se conforma dispozițiilor acesteia.

[...]”

Dreptul german

- 7 Legea privind subvențiile pentru investiții (Investitionszulagengesetz) din 22 ianuarie 1996, al cărei obiectiv era accelerarea și intensificarea activității investiționale a întreprinderilor private din regiunea ajutată, și anume landul Berlin și noile landuri, prevedea plata unei subvenții pentru investiții, sub forma unei subvenții de stat, persoanelor impozabile care au realizat anumite investiții în cadrul întreprinderii lor.

- 8 Potrivit articolului 2 prima teză din această lege:

„Constituie investiții eligibile achiziționarea și producerea de bunuri mobile consumabile noi destinate activelor imobilizate care, timp de cel puțin trei ani de la achiziționarea sau de la fabricarea lor,

- 1) fac parte din activul imobilizat al unei întreprinderi sau al unui sediu situat în regiunea eligibilă,
- 2) rămâne în cadrul unui sediu situat în regiunea eligibilă și
- 3) sunt utilizate anual în limita a maximum 10 % în scopuri private.”

- 9 A doua teză a aceleiași dispoziții menționează investițiile neeligibile pentru acordarea subvenției pentru investiții. Potrivit punctului 4, introdus prin Legea din 1999 privind degrevările fiscale (Steuerentlastungsgesetz 1999) din 19 decembrie 1998, intrată în vigoare la 24 decembrie 1998, sunt eligibile, printre altele:

„4) bunurile dobândite de persoana interesată [...] după data de 2 septembrie 1998 și care sunt menționate [...] la punctul 2 din anexa la [Decizia 94/173] [...]”

- 10 Articolul 3 punctul 4 de această lege prevede:

„[...] investițiile sunt eligibile atunci când beneficiarul:

4. le-a început după 30 iunie 1994 și le-a finalizat înainte de 1 ianuarie 1999 și este vorba despre investiții în întreprinderi de prelucrare [...]”

- 11 În a patra și în a cincea teză ale acestei dispoziții se precizează:
- „Investițiile sunt considerate finalizate la momentul dobândirii bunurilor [...]. Investițiile sunt considerate începute la momentul comandării bunurilor [...]”
- 12 Conform articolului 4 prima teză din aceeași lege:
- „Baza de calcul a subvenției pentru investiții este compusă din suma costurilor de achiziție [...] a investițiilor pentru care se acordă ajutoare încheiate în anul fiscal.”
- 13 Articolul 6 alineatul (1) din legea menționată prevede că „cererea de acordare a subvenției pentru investiții trebuie depusă anterior datei de 30 septembrie a anului civil următor anului fiscal în care au fost încheiate investițiile”.
- 14 Articolul 9a din Regulamentul de aplicare a Legii privind impozitul pe venit (Einkommensteuer-Durchführungsverordnung) definește anul achiziționării ca fiind „anul efectuării livrării”.
- 15 Potrivit Finanzgericht al landului Saxonia Superioară, din jurisprudența Bundesfinanzhof (Curtea Supremă Federală în materie fiscală) reiese că data livrării trebuie considerată ca fiind momentul la care bunul este gata de funcționare în întreprinderea achizitoare.

Istoricul cauzei și întrebarea preliminară

- 16 Legea din 22 ianuarie 1996 privind subvențiile pentru investiții nu conținea inițial vreo restricție pentru investițiile în sectorul agricol, întrucât guvernul federal german considera cadrul agricol drept o recomandare fără caracter obligatoriu.
- 17 Din dosar rezultă că, la 31 mai 1995, Republica Federală Germania a notificat Comisiei, în temeiul articolului 88 alineatul (3) CE, Legea din 22 ianuarie 1996 privind subvențiile pentru investiții. Comisia a examinat-o în cadrul dosarelor N494/A/95 și N710/C/95 și și-a dat autorizația prin decizia din 29 noiembrie 1995, care preciza că aplicarea acestei scheme de ajutor trebuia să respecte dispozițiile comunitare aplicabile, printre altele, în cazul agriculturii.
- 18 Prin cadrul agricol, Comisia a invitat statele membre să confirme în termen de două luni că se vor conforma cadrului respectiv cel târziu de la 1 ianuarie 1996 prin modificarea ajutoarelor existente. În lipsa unei astfel de confirmări, Comisia și-a rezervat dreptul de a deschide procedura oficială de investigare prevăzută la articolul 88 alineatul (2) CE. Republica Federală Germania nu s-a conformat acestei solicitări.
- 19 Astfel, la 12 iunie 1996, Comisia a decis să inițieze procedura oficială de investigare împotriva schemelor de ajutor regional existente în Germania în sectoarele prelucrării și comercializării produselor agricole. Această decizie a fost publicată la 5 februarie 1997 în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene* (JO C 36, p. 13).
- 20 Această procedură a fost încheiată odată cu adoptarea, la 20 mai 1998, a Deciziei 1999/183, care a fost comunicată Republicii Federale Germania la 2 iulie 1998.
- 21 Prin scrisoarea din 18 septembrie 1998, publicată la 28 septembrie 1998 în *Bundessteuerblatt* (jurnalul oficial al Ministerului de Finanțe, denumit în continuare „BStBl”), Ministerul Federal de Finanțe german a informat autoritățile financiare superioare ale landurilor că începând cu 3 septembrie 1998 nu va mai putea fi acordat niciun ajutor pentru investiții, mai ales pentru investițiile menționate la

punctul 2 din anexa la Decizia 94/173, și a indicat că se preconiza în acest sens modificarea Legii din 22 ianuarie 1996 privind subvențiile pentru investiții (denumită în continuare „scrisoarea din 18 septembrie 1998”).

- 22 Prin Legea din 1999 privind degrevările fiscale, legiuitorul german a modificat Legea din 22 ianuarie 1996 privind subvențiile pentru investiții menționată la punctul 9 din prezenta hotărâre.
- 23 La 10 septembrie 1999, Magdeburger Mühlenwerke, care exploata o întreprindere de morărit în noile landuri, a solicitat subvenția pentru investiții aferente anului 1998 de aproximativ 5,9 milioane DEM.
- 24 Finanzamt a considerat totuși că investițiile eligibile pentru încasarea ajutorului nu se ridicau decât la 1,9 milioane DEM. Astfel, a refuzat să ia în considerare în baza de calcul a ajutorului, conform articolului 2 a doua teză punctul 4 din Legea din 22 ianuarie 1996 privind subvențiile pentru investiții, investițiile pentru care decizia de efectuare a investiției devenită obligatorie fusese luată cel târziu la 2 septembrie 1998, dar livrarea nu fusese efectuată decât după această dată.
- 25 La 26 septembrie 2001, Magdeburger Mühlenwerke a formulat o acțiune împotriva acestei decizii la Finanzgericht al landului Saxonia Superioară, susținând că introducerea articolului 2 a doua teză punctul 4 din Legea din 22 ianuarie 1996 privind subvențiile pentru investiții încalcă principiul constituțional al neretroactivității.
- 26 În special, Magdeburger Mühlenwerke a arătat că efectul retroactiv al articolului 2 a doua teză punctul 4 din Legea din 22 ianuarie 1996 privind subvențiile pentru investiții a adus atingere încrederii sale legitime deoarece, pe de o parte, începând de la momentul luării deciziei de investiție, încrederea legitimă a solicitantului de ajutor se întemeiază pe norma pe baza căreia se acordă ajutorul. Or, decizia sa de a investi ar fi fost luată înainte de 3 septembrie 1998, iar legiuitorul german nu ar fi prevăzut pentru această dispoziție nicio rezervă în temeiul dreptului Uniunii și nici nu ar fi creat un regim tranzitoriu aplicabil investițiilor deja efectuate.
- 27 Pe de altă parte, această societate nu ar fi putut fi informată cu privire la imposibilitatea de a percepe o subvenție pentru investiții decât cel mai devreme la 28 septembrie 1998, altfel spus la data publicării în BStBl a scrisorii din 18 septembrie 1998, și după un termen corespunzător pentru a lua la cunoștință de aceasta.
- 28 Finanzamt a susținut în fața instanței de trimitere că Decizia 94/173 a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene* la 23 martie 1994 și a fost accesibilă de la acea dată oricărei persoane, astfel încât, începând cu această dată, încrederea legitimă a solicitanților de ajutor nu mai putea face obiectul unei protecții.
- 29 La 20 decembrie 2007, Finanzgericht al landului Saxonia Superioară a suspendat judecarea cauzei și a sesizat Bundesverfassungsgericht cu privire la problema dacă articolul 2 a doua teză punctul 4 din Legea din 22 ianuarie 1996 privind subvențiile pentru investiții este compatibil cu principiul constituțional al neretroactivității. În această privință, Finanzgericht a precizat că, din moment ce modificarea în discuție a Legii din 22 ianuarie 1996 privind subvențiile pentru investiții se aplică și deciziilor de a investi devenite obligatorii care au fost luate de investitor înainte de intrarea în vigoare a noii legislații, conform jurisprudenței și doctrinei germane, această modificare are efect retroactiv.
- 30 Potrivit Finanzgericht al landului Saxonia Superioară, ajutorul ar trebui considerat ca fiind acordat la momentul luării deciziei de a investi devenite obligatorie. Astfel, schema de ajutor național ar fi avut un efect de incitare odată ce a determinat un investitor să ia decizia de a investi. În plus, această interpretare s-ar corobora cu textul Deciziei 1999/183 care prevede un termen pentru conformarea cu dispozițiile sale. În plus, articolul 2 din Decizia 1999/183 ar trebui interpretat în lumina principiului protecției încrederii legitime.

- 31 În această privință, Finanzgericht al landului Saxonia Superioară a apreciat că, pentru a proteja încrederea legitimă, Comisia a autorizat prin Decizia 1999/183 o schemă tranzitorie pentru deciziile de a investi devenite obligatorii luate înainte de publicarea deciziei menționate. Astfel, din moment ce Republica Federală Germania a avut posibilitatea să instituie o schemă tranzitorie, dar a ales să modifice cu efect retroactiv Legea din 22 ianuarie 1996 privind subvențiile pentru investiții, modificarea legislativă în discuție nu s-ar putea justifica printr-un interes general.
- 32 Prin ordonanța din 4 octombrie 2011, Bundesverfassungsgericht a respins cererea ca inadmisibilă, apreciind în special că, înainte de sesizarea sa, Finanzgericht al landului Saxonia Superioară ar fi trebuit să se adreseze Curții cu privire la problema dacă articolul 2 punctul 1 din Decizia 1999/183 viza sau nu viza ajutoarele pentru investiții în privința cărora decizia de a investi devenită obligatorie fusese luată cel târziu la 2 septembrie 1998, dar livrarea bunurilor a avut loc numai după această dată.
- 33 În aceste condiții, Finanzgericht al landului Saxonia Superioară a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„[Decizia 1999/183] a acordat legiuitorului german o putere discreționară pentru formularea articolului 2 a doua teză punctul 4 din [Legea din 22 ianuarie 1996 privind subvențiile pentru investiții], în conformitate cu care această putere discreționară acoperă o schemă de ajutor care favorizează investițiile vizate în privința cărora decizia de a investi devenită obligatorie a fost luată înainte de expirarea termenului de transpunere a [D]eciziei [1999/183], respectiv anterior publicării în [BStBl] a măsurilor preconizate, însă livrarea bunurilor investiționale, precum și stabilirea și acordarea subvenției au loc ulterior?”

Cu privire la întrebarea preliminară

- 34 Prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 2 din Decizia 1999/183 se opune acordării de ajutoare pentru investiții în întreprinderile de morărit pentru care decizia de a investi devenită obligatorie a fost luată înainte de expirarea termenului acordat Republicii Federale Germania pentru a se conforma acestei decizii sau înainte de publicarea în BStBl a măsurilor luate în acest scop, deși livrarea bunurilor investiționale, precum și stabilirea și acordarea subvenției au avut loc numai după expirarea termenului acordat sau după publicarea menționată.
- 35 Din decizia de trimitere reiese că, având în vedere împrejurările cauzei principale, Finanzgericht al landului Saxonia Superioară ridică mai ales problema referitoare la momentul când ajutorul trebuie să fie considerat acordat și la cerințele principiului protecției încrederii legitime.
- 36 Trebuie arătat în această privință că articolul 2 punctul 1 din Decizia 1999/183 obligă Republica Federală Germania să vegheze ca de la expirarea termenului de două luni de la notificarea acestei decizii, în speță începând cu 3 septembrie 1998, să nu se acorde niciun ajutor pentru investiții, în special în întreprinderile de morărit.
- 37 Or, trebuie amintit că, potrivit articolului 108 alineatul (2) primul paragraf TFUE, în cazul în care Comisia constată că ajutorul acordat de un stat sau prin intermediul resurselor de stat nu este compatibil cu piața internă, aceasta hotărăște desființarea sau modificarea ajutorului de către statul în cauză în termenul stabilit de Comisie. Termenul menționat la punctul 36 din prezenta hotărâre nu a fost, așadar, acordat Republicii Federale Germania decât pentru a modifica sau, dacă este necesar, pentru a abroga ajutoarele în discuție în litigiul principal.
- 38 În plus, Decizia 1999/183 nu prevede nicio schemă tranzitorie. Prin urmare, trebuie să se constate că interdicția de a acorda, după data de 2 septembrie 1998, ajutoare pentru investiții în întreprinderile de morărit este necondiționată.

- 39 Rezultă că articolul 2 punctul 1 din Decizia 1999/183 nu permite acordarea de ajutoare pentru investiții în întreprinderile de morărit după data de 2 septembrie 1998.
- 40 În ceea ce privește problema momentului la care a fost acordată subvenția pentru investiții în discuție în litigiul principal, trebuie subliniat că ajutoarele trebuie considerate acordate la momentul când beneficiarului i se conferă, în temeiul reglementării naționale aplicabile, dreptul de a le primi.
- 41 Revine, așadar, instanței de trimitere să stabilească, în temeiul dreptului național aplicabil, momentul la care ajutorul trebuie să fie considerat acordat. În acest scop, instanța trebuie să ia în considerare toate condițiile prevăzute de dreptul național pentru obținerea ajutorului în discuție.
- 42 În consecință, dacă toate condițiile sus-menționate ar fi îndeplinite cel târziu până la 2 septembrie 1998, interdicția prevăzută la articolul 2 punctul 1 din Decizia 1999/183 nu afectează plata tranșei care corespunde ajutorului, din moment ce această decizie nu impune recuperarea ajutoarelor deja acordate. În schimb, dacă toate condițiile ar fi îndeplinite numai după această dată, interdicția amintită s-ar aplica fără rezervă.
- 43 În aceste condiții, trebuie subliniat că instanța de trimitere are obligația de a veghea ca interdicția prevăzută la articolul 2 punctul 1 din Decizia 1999/183 să nu fie eludată. Or, după cum sugerează expunerea de la punctele 8-15 din prezenta hotărâre, printre condițiile de dobândire a dreptului la o subvenție pentru investiții impuse de legislația germană figurează, în orice caz, cea potrivit căreia investiția trebuie efectuată. În consecință, instanța națională nu poate considera, ulterior Deciziei 1999/183, că dreptul la acest ajutor este dobândit la momentul la care decizia de a investi devenită obligatorie este luată de solicitantul ajutorului.
- 44 Astfel, având în vedere mai ales caracterul necondiționat al interdicției prevăzute la articolul 2 punctul 1 din această decizie și faptul că termenul prevăzut a fost acordat Republicii Federale Germania numai pentru a modifica sau, dacă este necesar, pentru a abroga ajutoarele și schemele de ajutor existente pentru a asigura compatibilitatea lor cu piața internă, orice interpretare a autorităților naționale privind condițiile de acordare a ajutorului în discuție în litigiul principal care ar devansa momentul la care acest ajutor este considerat acordat ar avea drept efect eludarea acestei interdicții.
- 45 Pe de altă parte, efectul de incitare pe care îl are o măsură de ajutor intră în sfera examinării compatibilității sale cu piața internă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 septembrie 2011, Germania/Comisia, C-544/09 P, punctul 68). În consecință, trebuie adăugat că împrejurarea potrivit căreia Legea din 22 ianuarie 1996 privind subvențiile pentru investiții a putut avea efectul de a incita la efectuarea investițiilor în discuție nu prezintă relevanță în stabilirea momentului la care un ajutor trebuie considerat acordat.
- 46 Întrucât instanța de trimitere ridică problema dacă cerințele principiului protecției încrederii legitime impun ca, într-un caz precum cel în speță în cauza principală, o decizie de a investi devenită obligatorie luată anterior datei de 3 septembrie 1998 să poată totuși beneficia de un ajutor, trebuie amintit că procedura oficială de investigare împotriva, printre altele, a ajutoarelor pentru investiții în întreprinderile de morărit acordate în temeiul Legii din 22 ianuarie 1996 privind subvențiile pentru investiții a fost deschisă de Comisie abia la 12 iunie 1996 și că decizia de deschidere a acestei proceduri a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene* la 5 februarie 1997.
- 47 Chiar presupunând că, anterior publicării menționate, un operator economic diligent putea pretinde că are o încredere legitimă în acordarea unui astfel de ajutor, el nu mai putea nutri o astfel de încredere ulterior acestei publicări. Astfel, deschiderea procedurii oficiale de investigare presupune existența unor rezerve serioase ale Comisiei cu privire la compatibilitatea ajutorului în discuție cu dreptul Uniunii. Prin urmare, un operator economic diligent nu se mai poate baza, din acest moment, pe continuitatea ajutorului respectiv.

- 48 De altfel, publicarea în BStBl a scrisorii din 18 septembrie 1998 nu este, pentru motivele menționate la punctele 46 și 47 din prezenta hotărâre, relevantă pentru a aprecia existența unei încrederi legitime în ceea ce privește reclamanta din cauza principală.
- 49 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să se răspundă la întrebarea adresată că articolul 2 din Decizia 1999/183 trebuie interpretat în sensul că se opune acordării ajutoarelor pentru investiții în întreprinderile de morărit pentru care decizia de a investi devenită obligatorie a fost luată înainte de expirarea termenului acordat Republicii Federale Germania pentru a se conforma acestei decizii sau înainte de publicarea în BStBl a măsurilor luate în acest scop, deși livrarea bunurilor investiționale, precum și stabilirea și acordarea subvenției au avut loc numai după expirarea acestui termen sau după această publicare, dacă momentul la care o subvenție pentru investiții este considerată acordată se situează abia după expirarea termenului respectiv. Revine instanței de trimitere să stabilească momentul la care o subvenție pentru investiții, precum cea în discuție în cauza principală, trebuie considerată acordată, luând în considerare toate condițiile prevăzute de dreptul național pentru obținerea ajutorului în discuție și veghind ca interdicția prevăzută la articolul 2 punctul 1 din Decizia 1999/183 să nu fie eludată.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 50 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară:

Articolul 2 din Decizia 1999/183/CE a Comisiei din 20 mai 1998 privind ajutoarele de stat în sectoarele prelucrării și comercializării produselor agricole care ar putea fi acordate în Germania pe baza schemelor de ajutor regional existente trebuie interpretat în sensul că se opune acordării ajutoarelor pentru investiții în întreprinderile de morărit pentru care decizia de a investi devenită obligatorie a fost luată înainte de expirarea termenului acordat Republicii Federale Germania pentru a se conforma acestei decizii sau înainte de publicarea în *Bundessteuerblatt* a măsurilor luate în acest scop, deși livrarea bunurilor investiționale, precum și stabilirea și acordarea subvenției au avut loc numai după expirarea acestui termen sau după această publicare, dacă momentul la care o subvenție pentru investiții este considerată acordată se situează abia după expirarea termenului respectiv. Revine instanței de trimitere să stabilească momentul la care o subvenție pentru investiții, precum cea în discuție în cauza principală, trebuie considerată acordată, luând în considerare toate condițiile prevăzute de dreptul național pentru obținerea ajutorului în discuție și veghind ca interdicția prevăzută la articolul 2 punctul 1 din Decizia 1999/183 să nu fie eludată.

Semnături